

Комплекс причин, які гальмують розвиток неформального ринку венчурного капіталу в Україні впливають на особливості його функціонування. Специфічними особливостями функціонування українського неформального ринку венчурного капіталу є наступні: обсяги приватних інвестицій в інноваційні компанії на ранніх стадіях їх розвитку досить малі у зв'язку з високими ризиками неповернення інвестицій і нерозвиненості механізмів спільного інвестування в проекти; близько 40% проектів закінчуються повною або частковою втратою вкладених грошей і ця частка втрати капіталу значно вище європейських показників [3]; мотивація неформальних українських інвесторів лише комерційна, відсутнє психологічне задоволення від сприяння становленню нових компаній та передачі свого досвіду і знань молодим підприємцям; для українських «бізнес-ангелів» найбільш важливими джерелами інформації про проекти є самостійні пошуки і звернення до них ініціаторів проектів; роль мереж приватних венчурних інвесторів в Україні значно нижча, ніж в економічно розвинутих країнах; приватні венчурні інвестори купують в обмін на інвестиції більш високу частку в компанії, як правило не більше 90 % [3]; домінує інвестування бізнес-ангелів у більш звичні види бізнесу – харчову промисловість, виробництво будівельних матеріалів, фінансовий сектор, енергетику, сільське господарство, торгівлю і т.п. Частка вкладання у галузі інформаційних технологій, ресурсозбереженні, енергетиці незначна.

Отже, наведені вище особливості неформального ринку венчурного капіталу в Україні у порівнянні зі світовою практикою пояснюються незадовільним рівнем його розвитку, більш низьким рівнем конкуренції серед джерел неформального венчурного капіталу, що в свою чергу перешкоджає розвитку малого інноваційного підприємництва в країні та активізації структурного оновлення економіки.

Список використаних джерел

1. Горская, Е.В. Формирование неформального рынка венчурного капитала в России [Текст]: автореф. дис. ... канд. экон. наук: 08.00.05./ Е.В. Горская; [Государственный ун-т имени М.В. Ломоносова]. – М., 2008. – 22 с.
2. Матей, В.В. Характерні особливості та сучасні тенденції неформального ринку венчурного капіталу [Текст] / В.В. Матей // Формування ринкових відносин в Україні. – 2008. – №9. – С. 32–39.
3. Шамота, М. Где летают инвесторы [Электронный ресурс] / М. Шамота // Деловой. – 2008. – №6. – Режим доступа: http://www.management.com.ua/notes/business_angels.html.

Шевченко Юлія Михайлівна

канд.пед.наук, доцент Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького, Україна

ДУХОВНО-МОРАЛЬНЕ ВИХОВАННЯ В КРОС - КУЛЬТУРНОМУ ПРОСТОРИ

Інтеграційні процеси, налагодження зв'язків між різними країнами, мобільність світового населення зумовлює розмивання кордонів між державами та перетворення світового соціуму в єдину глобальну спільноту. Чи не

найважливішою проблемою сьогодення є відродження і плекання духовності, її національно-історичних витоків та засадничої ролі в сучасних процесах утвердження демократії на теренах України.

Одним із найважливіших питань сучасної вищій школи стає виховання студентів, які живуть та спілкуються у багатокультурному просторі. Для здійснення соціально-культурної роботи з формування у студентів духовно-морального розвитку в крос-культурному просторі необхідно організовувати цілеспрямований процес включення їх у різні види діяльності, спрямованих на формування духовності, культури спілкування в крос-культурному просторі, стимулювання активності у становленні свідомості, самосвідомості та волі [1].

Національний аспект поєднує всі сфери соціальних відносин: аспект духовного розвитку та виховання особистості вивчали дослідники М.Євнух, І.Зязюн, О.Сухомлинська, І.Бех, О.Киричук, Б.Ломов; сучасні погляди на проблему інтеграції змісту освіти викладені у роботах: В.Андрущенко, В. Безрукової, Т. Браже, С. Гончаренка, І. Зязюна, М.Арцишевської та інших.

Духовно-моральне виховання ґрунтується на принципах гуманізму й демократизму. Гуманізм та демократизм не відірвані від національних цінностей духовної та моральної культури, що формуються на підґрунті того чи іншого народу, нації, племені. Світові процеси інтеграції не виключають такого феномену, як «давньогрецька культура», «давньоримська філософія», надбання майя, аскетів, італійська опера, український фольклор тощ. В кожній національній культурі, в матеріальному та духовному житті є свій національний колорит, національний відбиток, який проходить через призму національної свідомості [3].

Розвиток культури міжнаціональних відносин у контексті духовно-морального виховання забезпечується взаємодією, взаємовпливом культур етнічних спільнот [2]. Можна виділити такі методологічні положення, що визначають культуру цих відносин:

- культура, що охоплює всі засоби та механізми діяльності матеріально-виробничої та духовно-ідеологічної сфер;
- культура, що має ознаки окремої національно-специфічної культури народу;
- культурна специфіка мови, як головної відмінності етнічних особливостей;
- крос-культурність розвивається в процесі взаємодії та взаємовпливу культур неоднаково.

Світовий історичний досвід доводить, що втрата духовних національних основ призводить не стільки до втрати свого минулого, а й втрати свого майбутнього. Розвиток є тільки там, де є історія. Духовність особистості – це система її цінностей, той стрижень, біля якого формується неповторна людська сутність.

Список використаних джерел

1. Бех І. Життя особистості у просторі духовності / Початкова школа. – №3. – 2012. – С.7-10.
2. Зязюн І.А. Педагогіка добра: ідеали і реалії. Наук.-метод. зб. / І.А. Зязюн. – К., 2000. – 312 с.
3. Розвиток духовності майбутнього фахівця у розбудові навчальної діяльності у вищій школі / М.Б.Євтух, О.П.Сердюк // Теоретичні питання освіти та виховання: Зб. наук. пр. – К., 2001. – Вип.16.– С.3-7.